

Novi Sad, 12. novembar 2024.

IZLAGAČI IZ ŠEST, POSETIOCI IZ PETNAEST ZEMALJA

*Na Novosadskom sajmu je, u Hali „Master“, od 8. do 11. novembra održana
27. međunarodna izložba zlatarstva i časovničarstva SJAJ.*

*Priredbu videli posetioци iz Srbije, Austrije, BiH, Grčke, Hrvatske, Italije, Libije, Litvanije, Mađarske, Nemačke,
Rumunije, Rusije, Severne Makedonije, Slovenije i Turske.
Među njima je registrovano oko 40% stručne publike.*

Međunarodna izložba zlatarstva i časovničarstva SJAJ je od 8. do 11. novembra okupila 30 izlagača iz Srbije, Turske, Nemačke i Litvanije. Uz njih je na Izložbi minerala, fosila i dragog kamenja GEMEXPO nastupilo još 30 učesnika iz Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Turske.

Kako kažu izlagači, specijalizovana Izložba SJAJ je jedno, ako ne i jedino, mesto na kojem mogu da se sretnu sa kolegama iz regiona, ali i onima iz udaljenih krajeva, obnove stare i uspostave nove poslovne veze.

Stručna i široka publika je imala priliku da vidi sve što je neophodno za rad zlatara i časovničara – od repromaterijala, mašina, alata i opreme, do krajnjeg proizvoda – nakita, časovnika...

Dijamanti ili zlato?

Najčešća pitanja na Izložbi SJAJ su bila u vezi sa cenom zlata i investiranjem u dijamante iz laboratorije ili investiciono zlato. Milosav Lelović iz Zlatare Pan dugo se bavi tom vrstom investiranja.

-Poslednjih nekoliko godina ljudi su se prilično edukovali, a govorim o krajnjim kupcima koji dolaze u radnju. Oni su spoznali da je u pitanju čuvanje kapitala. Prošle godine, kilogram investicionog zlata je vredeo oko 57. 000, dok je danas njegova cena 80.000 evra. Ko je kupio 100 grama zlata, tada je izdvojio 5.500 ili 5.700 evra, dok bi danas, za tih istih 100 grama mogao da dobije 8.000 evra, kaže Lelović i dodaje da zlato prati kretanja cena gasa, robe široke potrošnje.

Laboratorijski uzgajani dijamant je takođe pravi dijamant koji naučnici prave u kontrolisanim uslovima. Posедуje iste fizičke i optičke karakteristike kao prirodni dijamant. Sjaj, tvrdoća i lepota su identične, dok je cena u odnosu na pravi dijamant značajno pristupačnija. Ove godine na Izložbi SJAJ predstavila ih je nemačka firma A.GUL KG iz grada Fozejma (Pforzheim).

Skulpture od zlata

Kuriozitet Izložbe bile su i skulpture od zlata, prvi put prikazane na nekom sajmu, vajara Riste Mihića. Izloženo je bilo oko dvadesetak eksponata različitih veličina.

- Proces stvaranja je dugačak. Od ideje u glavi do modela, modeliranja kroz glinu, potom sledi odliv negativu u gipsu kako bi se napravio kalup, nakon toga se stavlja pozitiv u gips, a onda sledi livenje, obrada i tek nakon dobre obrade, ide pozlata. Ideja je naravno da se odmah izliva u zlato. Kada bi izložene statule bile od zlata cene bi bile neverovatne. Najmanja skulptura, da je sva od zlata, a čija je težina oko kilogram, imala bi vrednost oko 120.000 evra, kaže Mihić i dodaje da bi najveći eksponat na štandu bio ujedno najskuplji. Puna težina bi mu bila oko 115 kilograma i on bi koštao oko 14 miliona evra. Uz to kaže da je cenu računao po prošlogodišnjoj ceni zlata koja je sada daleko viša.

Pored izložbenog dela, edukacije su i ovoga puta bile važan segment Izložbe SJAJ.

Nevladino Društvo ljubitelja minerala, stena i fosila „Geo-Pan“, kao centralno mesto obeležavanja 20 godina postojanja i 15 godina kontinuiranog učestvovanja na najsajnijoj izložbi Novosadskog sajma, izabralo je upravo ovu priredbu. U izlagačkom delu prikazali su minerale sa Fruške gore, umetničke radove, obrađene minerale iz radionice članova. Osim toga za sve posetioce organizovali su i nekoliko stručnih skupova: **Predavanje i prezentaciju rada društva „Geo Pan“ povodom 20 godina postojanja i 15 godina učešća na Izložbi „Sjaj“, „Duša nakita“ – Prezentaciju**

različitih tehnika izrade nakita i razvoj brenda i Predstavljanje nakita od konoplje. Priredili su i Radionicu „Osnove korišćenja nakita i male popravke – KAŽI NAM MILICE“ i Prezentaciju minerala i lokaliteta sa seminara Eko Tour 2024. Posetioci su mogli da saznaju i da Društvo ima 5 aktivnih programa. Među njima su, ne samo edukacije starijih već i edukacije dece u osnovnim školama i predškolskim ustanovama kroz program koji se zove „Geo Pan Edu“. „Geo Pan Expo“ se odnosi na afirmaciju umetnika. Jedan od najmasovnijih programa je „Geo Pan Eko Tour“ koji se bavi turizmom i razvojem geo turizma i verskog turizma u Vojvodini, uz napomenu da je Fruška gora u svetu poznata kao geološko čudo. Program nudi priliku da se posete različiti lokaliteti i u planu putovanja Društva je bar jednom mesečno.

GEMEXPO za prave obožavaoce

Tokom vikenda, 9. i 10. novembra održana je i Izložba minerala, fosila i dragog kamenja GEMEXPO. Najviše izlagača do sada – 30, iz Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Turske, ponudilo je minerale i fosile iz celog sveta: minerale i dragi kamen Srbije, minerale iz rudnika Trepča, minerale iz Indije, mango kvarc iz Kolumbije, turmaline iz Pakistana kao i fosile iz Maroka i Madagaskara. Poseban novitet ovogodišnje Izložbe, koji se tek ove godine pojavio u svetu, stigao je i u Novi Sad - mineral selenit iz Kine, poznatiji kao „ovčiji rog“ koji je službeno ime dobio zbog svog izgleda.

Edukacije je organizovao i GemExpo, a teme su bile **Kamen iz vode: krečnjaci i drugi karbonati, Plemeniti opal iz Slovačke i Dragi kamen kroz istoriju.**

Radišin krst neprocenjive vrednosti na Izložbi SJAJ

Radiša Minić je graver iz Kragujevca koji često nastupa na Novosadskom sajmu. Ove godine je doneo jedinstven, unikatan, ručno rađeni krst.

-Ovaj krst koji držim u ruci je možda najneobičniji srebrni krst u srpskom svetu jer je rađen na maslinovom drvetu koje je nekada bilo deo stabla koje je car Dušan posadio 1347. godine, rekao je Minić. - Ja sam nekako uspeo da dođem do ovog parčeta drveta i da na njega postavim krst koji podseća na kupolu krsta koji se nalazi na vrhu crkve na Hilandar. Do sada nikada nigde nije urađeno nešto slično, tvrdi Minić.

Na eksponatu se nalazi 22 motiva Hilandara, a svaki taj simbol ima svoju priču. U gravuri su izrađene kruna dinastije Nemanjića, dva anđela, Bogorodica Trojeručica, Bogorodica Mlekopitateljica, dok se na sredini nalazi Bogorodica koja simbolizuje poluostrvo Atos. Sa leve i desne strane, u zlatu su izgravirani Sveti Sava i Sveti Simeon, dok se uz njih nalaze Nemanjićki krstovi, grbovi i loza po kojoj je Hilandar poznat.

- Najdraža stvar na celom krstu, kaže Radiša, je magare koje nosi ikonu Majke Bogorodice Trojeručice koju je, po predanju Bog poslao iz Studenice. Pri dnu krsta Radiša je izgravirao molitvu Bogorodičinu, studenički krst, dva citata iz Biblije, maslinu i hrast. Kamen, koji je postavljen kao oslonac krstu, našao je ispod pirga Kralja Milutina na Hilandar i zato je krst sam po sebi neprocenjiv.

O trendovima

Na izložbi SJAJ prikazan je nakit od zlata, srebra, hirurškog čelika, bilo je i bižuterije, kombinacija sa pamučnim koncem, časovnika brojnih proizvođača...

Tokom četiri dana moglo se čuti i da je žuto zlato ponovo u trendu, baš kao i minimalizam i decentni nakit sa nežnim simbolima – koji može da se nosi u svim prilikama. Moderne su personalizacija i lične porudžbine i opet se nose karike, kao i setovi nakita uglavnom sa cirkonima bele boje. Ako nisu cirkoni onda su to nežniji dijamanti, rubini, safiri... Trajne narukvice su novi trend koji vole mladi, ali kod nas još nije zastupljen.

Muškarci više vole klasične burme, narukvice i to pletene, koje liče na brojanice, od pamučnog kanapa sa zlatnim priveskom. Žene nose tanje pletenje, slično kao i za decu. Za decu su sada u modi dukati sa raznim sličicama, motivima i porukama. Težine su od 0,99 do 1 grama. Moguće je i graviranje na dukatima, a uz lepo pakovanje, često se koriste kao pokloni za rođenje, krštenje, venčanja. Vereničko prstenje je obično sa jednim većim i možda nekim manjim kamenom ili se pravi sa više manjih dijamanta. Specijalnih želja ima prvenstveno kada se graviraju burme.

Pred posetiocima su se našli, uglavnom, ručni časovnici koji ne izlaze iz mode. Bilo je ruskih satova „šturmanski“ koji su vezani za Jurija Gagarina, ali i drugih brendova- švajcarskih koji imaju švajcarske mehanizme, staklo koje se mnogo manje grebe i teže može da se polomi. Bilo je i italijanskih, američkih, francuskih brendova... Svi sa „myiota“ mehanizmima. Moglo se čuti da žene više vole žute satove, tj. u zlatnoj boji, a nose ih kao deo odevne kombinacije ili nakit. Moderni su i zeleni ciferi koji se vide u svakom brendu. Mladi nose veće satove, stariji malo manje. Muškarci, za razliku od žena, radije izdvoje više novca za sat koji nose i po nekoliko godina. Istaknuto je da je za sve krajnje kupce svakako važna dvogodišnja garancija i obezbeđen servis.

Ulaz na Izložbu SJAJ nije naplaćivan.

NOVOSADSKI SAJAM